

## Ροζ μπλουζάκι

Άρης Μαραγκόπουλος

*Της Αρτεμης, όταν ήταν πολύ μικρή*

### I

Επειδή είναι προχωρημένη άνοιξη πια μου αρέσει ν' αφήνω το δειλινό ανοιχτό το παράθυρο και να μπαίνει η μυρωδιά από την κουτσουπιά απέναντι, αυτό αρέσει πολύ και στον γέρο μου – και που λέτε ρίχνω και καμιά ματιά στον δρόμο από κάτω με ξεκουράζει να κοιτάζω τα αυτοκίνητα, ξέρετε πόσα χρόνια μένω εδώ πέρα, σαράντα χρόνια, σαράντα ολόκληρα χρόνια, μην είναι και παραπάνω, ξεχνιέμαι κιόλας, όχι είναι γεμάτα σαράντα χρόνια, ρίχνω το λοιπόν καμιά ματιά έξω – είναι ωραία αυτή την εποχή μυρίζει εξαιρετικά κι η νερατζιά μπροστά στην πόρτα, προσέξατε πόσα λουλούδια είναι φορτωμένη, εμένα πολύ μου αρέσει η Αθήνα, δεν πάνε να λένε για τα τσιμέντα και τα λοιπά, και του γέρου μου μέσα πολύ του αρέσει που φέτος μυρίζει τόσο έντονα η άνοιξη, τον καταλαβαίνω επειδή αφήνει ένα χαμόγελο, ένα τόσο δα χαμόγελο σαν παιδάκι, όπως τότε που τον πρωτογνώρισα κι έτρεχε σαν κατσίκι στις διαδηλώσεις –εσείς δεν είχατε γεννηθεί ακόμα– πώς περνάνε τα άτιμα τα χρόνια, τέλος πάντων άλλο είναι το θέμα μας... που λέτε κύριε αστυνόμε μου το μελαψό αυτό παιδί καθόταν από δω το καημένο, να εδώ από κάτω, ακριβώς κάτω από το παράθυρό μου κι έκανε ο καψερός τη δουλειά του, τι δουλειά δηλαδή, αναρωτιέμαι τι βγάζουν τα καημένα τόσες ώρες ορθοστασία κι αυτός να δίνει τα χαρτομάντηλα για ένα τίποτε, για ψωροδεκάρες, τουλάχιστον αυτό το φανάρι από κάτω μας κρατάει πολλή ώρα, τα αυτοκίνητα δεν φεύγουν γρήγορα, προλαβαίνει να πιάσει μερικούς, φαντάζομαι μερικοί πονόψυχοι θα του δίνουν κάτι, μπορεί και όχι, δεν είμαι πολύ σίγουρη, απορώ μερικές φορές τόσες ώρες κάτω από τον ήλιο πώς αντέχει, θα μου πεις, είναι μελαψός κατάμαυρος, αλλά τι σημασία έχει, έτσι δεν είναι κύριε αστυνόμε μου; Η ζέστη είναι ζέστη, και δεν φεύγει, ποτέ δεν τον είδα να σηκώνεται να πάει ...ούτε προς νερού του, απορώ πραγματικά μ' αυτά τα καημένα τα παιδάκια, είναι κρίμα να μην έχει μια δουλειά της προκοπής, νέο παιδί στο άνθος της ηλικίας του, είναι δυνατόν να κάθεται να ξεροσταλιάζει εμπρός στα αυτοκίνητα με τόσο καυσαέριο, τόση σκόνη και βρώμα και τα πάνδεινα για δυο ψωροδεκάρες, το καημένο το παιδί που λέτε καθόταν εδώ στο πεζουλάκι, είχε πέσει η κίνηση, Τετάρτη δεν περνάνε τόσα αυτοκίνητα, αραιά και που ερχόταν κανένα αυτοκίνητο, οπότε είχε

βρει την ευκαιρία να ξαποστάσει από τη μέρα, μέτραγε τα ψιλά του το καημένο κι εκείνη την ώρα εγώ ήμουν έτοιμη να βάλω φωνή ν' ανέβει η Ντάρια να ετοιμάσει το φαγητό, κι έξαφνα έγινε ό,τι έγινε...

## II

Δεν ξέρει τι έχει σήμερα. Από το πρωί που ξύπνησε. Στο σχολείο δεν αισθανόταν πολύ καλά. Δεν μπορούσε να παρακολουθήσει στο μάθημα κι η δασκάλα ήρθε κοντά και τη ρώτησε τι έχει κι εκείνη δεν ήξερε τι να απαντήσει μονάχα κοκκίνησε. Έσκαγε από τη ζέστη αλλά δεν έκανε τόση ζέστη, είχε έναν ελαφρύ νοτιά σήμερα. Το απόγευμα στο σπίτι βιάστηκε ν' αλλάξει ρούχα. Είχε μεγάλη ανάγκη να βάλει κάτι πιο ελαφρό.

– *Ντόνια τι κάνεις εκεί;* ρώτησε η μάνα της βλέποντάς την να ψαχουλεύει τα συρτάρια.

– *Σκάω μάνα, απάντησε εκείνη, σκάω, πού έβαλες εκείνο το ροζ μπλουζάκι;*

Μητέρα και κόρη βγήκαν έξω να πάρουν αέρα στο παγκάκι, στο μικρό άλσος κάτω από το σπίτι.

– *Βεσίμ, πότε πρόλαβες και λερώθηκες έτσι;* φώναξε αμέσως μόλις πάτησε το πόδι της στο πάρκο η μητέρα σ' ένα αγόρι γύρω στα εννιά που έπαιζε μπάλα με ένα άλλο αγόρι, λίγο μεγαλύτερο, που τον φώναζε Λουάν. Αμέσως περιέφερε το βλέμα της σε μια μεγάλη ακτίνα σε όλο το πάρκο, διαπίστωσε ότι δεν υπήρχαν παρά μόνον δικοί τους (κι η Ντάρια, η ουκρανή που φροντίζει τη γιαγιά και τον γέρο απέναντι) και, σαν να ησύχασε απότομα, μη περιμένοντας απάντηση από τον γιο της που συνέχισε να παίζει ατάραχος σαν να μην άκουσε τίποτε, έψαξε με τα μάτια ένα γύρω να βρει τη φίλη της την Καλτρίνα.

Ο Λουάν έχασε την μπάλα. Κοίταξε μια στιγμή τη Ντονιέτα κι έχασε τη μπάλα.

Έσκασε στα πόδια της. Εκείνη έσκυψε πολύ αργά, τη σήκωσε με τα δυο της χεράκια όσο μπορούσε πιο ψηλά και τους την έδωσε με μια έκφραση μικρής ντίβας σε λαϊκό πάλκο που δήλωνε ότι δεν θα ξανακάνει παρόμοια κίνηση, ότι πολύ την ενοχλούν, ότι θα πρέπει να προσέχουν από δω και πέρα να μην ξαναρίξουν πάνω της τη μπάλα. Ο Βεσίμ, δυο χρόνια μικρότερός της, δεν κατάλαβε τίποτε, μόνον ο Λουάν κάτι αισθάνθηκε, ένα μικρό αδιόρατο πόνο, ένα τσίμπημα ή κάψιμο στο στήθος, ότι θα έπρεπε να προσέχει από δω και πέρα τι ζητάει αυτό το κορίτσι με το ροζ μπλουζάκι

που, καθώς σήκωσε ψηλά τα χεράκια της, πρότεινε ελεύθερη τη λευκή κοιλιά της, τον πεταχτό αφαλό της...

...τα σπλάχνα τους κι η θάλασσα ποτέ δεν ησυχάζουν

### III

Τίποτε δεν μαζέψαμε σήμερα. Τίποτε. Αλλά δεν πειράζει. Δεν πειράζει. Έχει ο Θεός. Να είναι μόνο καλά αυτοί. Μόνον αυτοί εκεί να είναι καλά. Αχ, Γίτα, Γίτα! Πού να βρίσκεται τώρα. Να πάρω τηλέφωνο. Πώς να πάρω ξανά τηλέφωνο. Πρέπει, πρέπει. Να μιλήσω στη μάνα. Αχ, Γίτα, Γίτα – να ήταν τώρα εδώ, θα με πρόσεχε, θα μου έφτιαχνε φαί δικό μας, ανθρώπινο..., πρέπει να βρω γρήγορα άλλη δουλειά, αλλά δεν πάω και στα μποστάνια, είναι επικίνδυνα στον Μαραθώνα, δεν θέλω να έχω την τύχη του κακόμοιρου του Σαντάν... πέθανε σαν το σκυλί, κανείς δεν ξέρει τίποτε, κάπου τον παράχωσαν, χάθηκε, «αγνοείται» είπαν οι αγριεμένοι μπάτσοι και κανείς δεν τόλμησε να βγάλει άχνα...

Αχ, Γίτα, Γίτα! Αν ήταν εδώ. Η μάνα, τι να κάνει η μάνα. Θέλει να πεθάνει μετά που... ο αδερφός μας. Οι Αμερικάνοι ή, οι Ταλιμπάν. Και τι σημασία έχει ποιος. Σημασία έχει που ο Χάρσα δεν υπάρχει πια. Φοβήθηκε να κάνει το ταξίδι. Εντάξει ήταν πιο μικρός. Αλλά τώρα θα ζούσε.

Αυτή την εποχή είναι γεμάτες οι ροδιές εκεί κι η μάνα θα φτιάχνει το αγαπημένο μου γλυκό με την κανέλα... Θα το φτιάχνει;

*– Πες πως ξέχασες τον πατέρα, την πατρίδα, τους φίλους σου, το παζάρι. Πες ότι ακόμα κι εμένα με ξέχασες... Δεν σκέφτεσαι την άμοιρη τη μάνα σου πώς χτυπιέται και κόβονται τα σπλάχνα της, ίδια τρυγόνα που έχασε τα παιδιά της; Αυτά του έλεγε κλαίγοντας η αγαπημένη Γίτα που είχε το χάρισμα να μιλάει σαν πέρσης ποιητής – την τελευταία φορά που μίλησαν στο τηλέφωνο. Δεν τα έλεγε σαν παράπονο. Αλλά δεν είχε άλλη απάντηση όταν εκείνος ρώτησε τι κάνουν. Κι ο Μάνι έσφιξε την καρδιά του πικραμένος και δεν απάντησε. Τι να της πει. Δεν είχε να πει κάτι να μαλακώσει την καρδιά της, να ησυχάσει τη μάνα του. Ο κόσμος όλος είναι μια ντροπή. Κι ο θάνατος δεν είναι όπως ήταν κάποτε. Δεν αξίζει τίποτε η ζωή. Δεν πρόλαβε να κλάψει τον αδικοχαμένο Χάρσα σκοτώθηκε κι ο Σαντάν, μαζί του έφτασε ως εδώ, μαζί είχαν κάνει το ταξίδι. Έχει εδώ Ταλιμπάν; Έχει εδώ Αμερικάνους; Μωρέ απ' όλα έχει. Παντού. Δεν μετράει η ζωή. Χάνεις πια την πίστη σου στον κόσμο. Μυρίζει τόσο όμορφα σήμερα. Όπως εκεί.*

Ο μελαψός άντρας άφησε μερικά αυτοκίνητα να φύγουν χωρίς να τα ενοχλήσει. Το φανάρι κρατούσε πολύ κι αυτός άφησε δυο τρεις φορές ν' ανάψει το πράσινο χωρίς να δώσει την παραμικρή σημασία. Για κάποιον που ζει από τα αυτοκίνητα που σταματάνε κάθε λίγο εμπρός του, αυτή η αδιαφορία είναι αλλόκοτη, σχεδόν επικίνδυνη. Δεν έχεις πολλά περιθώρια να παίζεις μ' αυτά τα πράγματα. Δεν μπορείς να παίζεις συνέχεια τη ζωή σου κορώνα γράμματα. Κι αν τον δούνε θα το πληρώσει πολύ ακριβά. Ωστόσο εκείνος, κλείνοντας σφιχτά τα μάτια, ακούμπησε νωχελικά την πλάτη στον τοίχο της πολυκατοικίας πίσω του. Αφέθηκε να καταρρεύσει σιγά σιγά στο πεζούλι της εισόδου σέρνοντας την πλάτη στον τοίχο. Τα τριμένα αντίντας του κάπως γλύστρισαν στο βρώμικο πεζοδρόμιο, πήγε να πέσει από τον πολύ ρεμβασμό, για να μη χτυπήσει άσχημα αναγκάστηκε να στηριχτεί και στα δυο του χέρια στο πεζούλι, δυο τρία πακέτα χαρτομάντιλα που κρατούσε στο ένα του χέρι σκόρπισαν κάτω. Τραντάχτηκε.

Το ελαφρύ τράνταγμα του ξερακιανού κορμιού του ανησύχησε την ψυχή του. Έσυρε τότε μια μοιρολογίστρα φωνή, σιγανή και κλαυιάρικη, μελαγχολική και γλυκειά, τρεμάμενη σαν φωνή ψάλτη στον Επιτάφιο, σαν βυζαντινό τραγούδι, λόγια σαν ακαταλαβίστικα, πακιστάνικα για τον κόσμο που θα τύχαινε να τον άκουγε (όπως π.χ. εκείνη η ηλικιωμένη κυρία, δυο παράθυρα πάνω από το κεφάλι του, που του έστειλε τη Ντάρια κάθε λίγο και λιγάκι να αγοράσει ένα δυο πακέτα):

Μάγεμα η φύσις κι όνειρο στην ομορφιά και χάρη·  
η μαύρη πέτρα ολόχρυση και το ξερό χορτάρι.  
Με χίλιες βρύσες χύνεται, με χίλιες γλώσσες κρένει:  
«Όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει».

– Δώσε δύο, έκανε ένας οδηγός βγάζοντας το χέρι από το παράθυρο, κι ο Μάνι πετάχτηκε αμέσως όρθιος κι έτρεξε να εξυπηρετήσει τον άγνωστο δίνοντάς του μαζί κι ένα γλυκό αφγανικό χαμόγελο.

Κι ύστερα, μέχρι να έρθει η επόμενη δόση τα αυθάδικα αυτοκίνητα, έπεσε πάλι σκοτεινιά επάνω του. Άφησε τα δάκρυστά του ελεύθερα. Σκοτείνιαζε έτσι κι αλλιώς.

... και μες στη σκιά που φούντωσε και κλει δροσιές και μόσχους  
ανάκουστος κιλαϊδισμός και λιποθυμισμένος.

Κοίτα, κοίτα αυτό το κορίτσι με το ρόδινο πουκαμισάκι, τι όμορφο κορίτσι. Πώς κουνιέται Θεέ μου! Πώς λυγίζει... Κοίτα το, κοίτα το εκεί πέρα λικνίσματα και τσαλίμια το άτιμο! Πώς θα κάνει αυτό το κορίτσι άμα μεγαλώσει. Έτοιμη γυναίκα από τώρα. Πώς τα δείχνουν όλα οι γυναίκες εδώ πέρα. Πώς τα δείχνουν όλα έτσι εύκολα. Από μικρές. Έτσι θα γίνει κι η Λείλά μας άμα μεγαλώσει; Άραγε θ' αλλάξει κι εκεί τόσο πολύ ο κόσμος; Κι αυτά τα αγοράκια δίπλα της έχουν ξετρελλαθεί μαζί της. Φυσικό είναι. Εδώ κοντεύω να τρελλαθώ εγώ. Την Κυριακή θα κατέβω στον Μαραθώνα να δω τα παιδιά. Να κάνω ένα καλό μπάνιο κι ύστερα να πάμε στην...  
Αχ! Γίτα, πού είσαι Γίτα!

#### IV

– *Όχι, δεν σας τη δίνω, δεν σας τη δίνω!* Το κορίτσι κρατούσε τη μπάλα σφιχτά στην αγκαλιά του στο ύψος του αφαλού. Λύγιζε επιδεικτικά το κορμί της δεξιά αριστερά σαν να εκτελούσε κάποια χορογραφία που έμαθε παρακολουθώντας τηλεόραση. Η μπάλα τής μύριζε χορτάρι ανακατεμένο με νερατζιά.

– *Ντόνια δώσε αμέσως τη μπάλα γιατί θα έρθω και θα στην πάρω με το ζόρι!* απείλησε ο αδελφός της αλλά η φωνή του ηχούσε με λιγότερη αυτοπεποίθηση και περισσότερα νεύρα – κι είχε και τον Λουάν που τη χάζευε και δεν έλεγε τίποτε, μόνον τη χάζευε συνέχεια σαν παράξενο φαινόμενο.

– *Γιατί δεν λες κι εσύ κάτι ρε βλάκα;* σκούνησε ζορισμένος ο Βεσίμ τον φίλο του, ελπίζοντας ότι θα ορμήσουν ν' αρπάξουν μαζί τη μπάλα από τη μεγαλύτερη αδελφή του.

– *Ντονιέτα θες να παίζουμε κι οι τρεις μαζί;* είπε ο Λουάν με σιροπιασμένη φωνή κοιτάζοντας χαμηλά τις γυμνές της γάμπες.

– *Σιγά μην παίζω μαζί σας!* έκανε εκείνη όλο νάζι λυγίζοντας το κορμί της ακόμα πιο πολύ δεξιά και αριστερά με τη μυρωδάτη μπάλα πάντα σφιχτά κρατημένη στο ύψος του αφαλού.

– *Τώρα θα δεις!* έκανε αποφασισμένος ο αδελφός της και όρμησε αγριεμένος καταπάνω της.

Το μικρό κορίτσι έκανε μια πλήρη στροφή επιτόπου (σαν να αποτελούσε κι αυτή η στροφή κομμάτι της χορογραφίας που εκτελούσε ως τώρα) και άρχισε να τρέχει αλαφιασμένη στην αντίθετη κατεύθυνση. Έφτασε στο φανάρι, κατέβηκε μ' ένα

πήδημα από το πεζοδρόμιο στην άσφαλο και συνέχισε ακάθεκτη. Δυο μαυριδερά χέρια την άρπαξαν, τη σήκωσαν κάπως άτσαλα στον αέρα κι ύστερα την προσγείωσαν στα τέσσερα, σαν γατί, στο απέναντι πεζοδρόμιο.

Δεν πρόλαβε να τρομάξει πολύ. Την ίδια στιγμή που ο άντρας με τα χαρτομάντιλα απόσυρε άγαρμπα τα χέρια του από τη γυμνή της μέση, άκουσε το στρίγγλισμα από τις ρόδες, τον γδούπο από το σώμα που έπεφτε πίσω της και τις στρίγγλικες φωνές μιας γριάς από κάποιο παράθυρο πάνω τους. Άφησε τη μπάλα να της φύγει, άφησε τον τρυφερό Λουάν να τη σηκώσει όρθια, άφησε τον τρομαγμένο αδελφό της να την αγκαλιάσει.

Καθώς μαζευόταν κόσμος πολύς τα μάτια της μικρής γυναίκας βρήκαν μια σχισμή πίσω από τις σκυμμένες πλάτες και διασταυρώθηκαν με τα πονεμένα μάτια του χτυπημένου Μάνι – και τότε η Ντονιέτα ξανάγινε απότομα κοριτσάκι.

– *Μαμάαα!* φώναξε δυνατά, κι ύστερα *πάλι*, πιο δυνατά: *μαμάαα!*